

“No fórem valents per a fer la reforma fiscal que calia”

Ni tan sols la bona valoració d'Alfredo Pérez Rubalcaba ha fet millorar les expectatives electorals del PSOE. La crisi tombarà tots els governs europeus?

—Sí, els governs que han viscut un procés electoral han estat castigats molt severament. És una crisi tan complexa i d'unes conseqüències tan dramàtiques que la gent manifesta el descontentament amb qui mana. En el nostre cas, hàviem d'haver explicat més la gravetat de la situació i les mesures que hem pres. De fet, Espanya és fora de la primera línia de perill, tot i que a l'agost vam patir una situació dramàtica que hem pogut de superar. No hem estat intervinguts.

—**Alguns caps visibles del PP diuen que hi ha una intervenció de facto.**

—Tant Esteban González Pons com Aznar mateix han volgut desprestigiar-nos com a país. Sembla mentida que un partit que aspira a governar Espanya ens situe en una situació irreal. Som un gran país, amb moltes forteses, que ha fet els deures i ha enllestit grans reformes, com per exemple la de les pensions.

—**Amb motiu de la qual, per cert, el PP també us ha criticat bastant.**

—És una reforma idèntica a la dels principals països europeus, que han allargat l'edat de jubilació per l'augment de l'esperança de vida. Tenim una de les més altes del món, 82 anys, però en canvi l'edat de jubilació continuava essent la dels anys 40, quan vivíem 65 anys. Això no hi havia cap sistema públic de pensions que ho sustentara. Mentrestant, el PP, que s'hi ha oposat, proposa al seu programa una reducció dels impostos als plans de pensions privats. Tendeixen a desprotegir la cosa pública per a enfortir la privada, al contrari que nosaltres.

—**Les retallades socials eren l'única manera d'evitar la intervenció?**

—La reforma laboral, la de les pensions i la financera eren absolutament

Número u del PSOE per València, Inmaculada Rodríguez-Piñero, ha estat la secretària general d'Infraestructures del Ministeri de Foment durant dos anys i mig. Reconeix diverses errades de Zapatero a l'hora d'acarar la crisi econòmica.

necessàries. En l'últim cas, a més, no ha costat ni un euro als ciutadans.

—**De moment, sí.**

—A un ciutadà li costa diners si ho paga amb els seus impostos, però parlem de préstecs que l'estat ha concedit a les entitats financeres perquè acaren el procés de reestructuració i perquè siguin més solvents a l'hora de concedir crèdits en condicions normals. Són préstecs, només! I ja hem recuperat 3.500 milions dels 7.000 que els vam deixar. És clar que ningú no vol prendre segons quines mesures contractives, però val la pena de comparar què hem fet nosaltres i què fa el PP quan governa. En arribar al govern, el 2004, la pensió mitjana girava a l'entorn de 400 euros, i ara supera els 750. Hem prioritzat la millora de les pensions, només les hem congelades enguany, i les mínimes n'han restat al marge. El PP mai no ha volgut millorar la qualitat de vida dels pensionistes.

—**Els funcionaris també han perdut poder adquisitiu.**

—A cap govern no li agrada prendre una mesura com aquesta, però no hem

tingut cap més remei. Poseu en una balança, si no, els pros i els contres: hem garantit el pagament de l'assegurança als desocupats. Ningú no té una vareta màgica que cree ocupació, però nosaltres almenys garantim el subsidi als desocupats. No podem deixar orfe qui més pateix la crisi. Hem optat per reduir una mitjana del 5% el sou de qui té una feina segura, els funcionaris, una reducció que ha estat més elevada en el cas dels alts càrrecs. És una política redistributiva, simplement això, però potser no ens hem explicat prou bé. I hem hagut de fer ajustos en matèria d'infraestructures, com he comprovat en primera persona.

—**Heu estat la secretària general del ministeri, la número dos de Foment. Quins canvis hi ha hagut?**

—Hem rebaixat la despesa en infraestructures gràcies a un replantejament dels terminis d'execució segons les prioritats que hi havia, cosa que ha permès d'incrementar les beques. Hàviem d'evitar que abandonaren els estudis aquells que tenien menys recursos i que volien culminar la seua formació. Això ho hem acompanyat d'un pla de reducció de costos de les infraestructures, que ha reduït d'un 17% aquesta partida, i hem pogut reprendre obres que s'havien alentit. Hem fet un ajustament intel·ligent.

—**Sou una economista experta. Zapatero va conscienciar-se massa tard de l'abast de la crisi?**

—La perspectiva del temps et fa percebre més errades. Vaig coordinar el programa electoral econòmic del 2008 i la nostra estimació sobre el creixement de l'economia era inferior a la que feia el PP al seu programa. De fet, ells prometien més llocs de treball que no nosaltres...

—**...Disculpeu-me, però a les tanques de Zapatero del 2008 hi havia un lema que deia “Por el pleno empleo”...**

—El PP proposava de crear un milió de llocs de feina quan pràcticament ja hàviem assolit la plena ocupació: la taxa de desocupats era inferior al 8%, i Espanya té una desocupació estructural superior a la mitjana europea. Amb tot, és cert que ni els organismes internacionals ni els partits polítics no vam veure què teníem a la cantonada. Per què? Perquè hi havia una manca de transparència tan gran que no tení-

em ni idea de les hipoteques *subprime* ni dels productes financers porqueria que s'oferien sense cap solidesa. Hi havia una manca absoluta de regulació, control i supervisió dels mercats, i en produir-se el tsunami als Estats Units, ens afectà a tots. A la crisi internacional, a Espanya vam afegir-hi la nostra crisi particular: la bombolla immobiliària. Des del 2004 vam mirar de reorientar el model econòmic; el nostre programa d'aquell any anhelava una economia molt més competitiva i productiva. Per això vam apostar per les infraestructures i avui n'hem esdevingut un referent mundial. Per això vam apostar per la recerca i som el novè país en el camp de la ciència. Per això vam apostar pel capital humà, i reformarem l'ensenyament i la formació professional, que encara és un repte pendent. Però un model de creixement no es modifica amb rapidesa.

—**Pérez Rubalcaba ha reconegut que el govern socialista havia d'haver punxat la bombolla molt abans que no esclatara tota sola.**

—En efectuar la reforma fiscal del 2006 vaig defensar d'eliminar les deduccions a la compra de l'habitatge, perquè incentivava el model d'endeutament i de propietat. No vam fer la reforma fiscal que calia i ara en paguem les conseqüències. No fórem valents. Tampoc no vam prioritzar el lloguer i la rehabilitació... Ara sí que tenim una reforma ambiciosa, amb què només les rendes inferiors a 24.000 euros tenen deduccions, per bé que al nostre programa proposem d'augmentar la renda fins a 30.000

—**Dels seus set anys i mig al govern, amb quina mesura de José Luis Rodríguez Zapatero us quedeu?**

—Amb qualsevol dels avanços en matèria de drets i llibertats individuals. Em sent molt orgullosa de la llei d'igualtat, perquè sense l'existència de quotes és difícil que hi haja una igualtat real...

—**...A l'activitat privada, la presència de la dona als equips directius continua essent inusual...**

—Ens hem adonat que cal ser més proactius per tal que la llei siga eficaç, i per això hem inclòs al programa un pas més enllà: els consells d'administració de les grans empreses tenen vuit anys per a complir la igualtat, i d'ací a quatre caldrà que hi haja un mínim del 20% de

PRATS I CAMPS

dones. Si no en fan cas, no accediran a les línies de finançament i d'ajuda pública.

—**I quina ha estat la pitjor decisió de Zapatero?**

—En tornar del consell europeu del maig del 2010 havia d'haver fet una declaració institucional, adreçar-se a tots els espanyols i explicar-los la gravetat de la situació que travessàvem. Potser era el moment de convocar eleccions, també.

—**Va explicar al Congrés quina era la situació, amb retallades incloses.**

—És profundament demòcrata i es va adreçar primer al Congrés, però no tot-hom veu què hi passa. Era un moment per a adreçar-se a tota la ciutadania a través dels mitjans de comunicació.

—**Un missatge solemne i en directe, retransmès per les ràdios i televisions.**

—Això mateix.

—**Parlem d'infraestructures. El 2003, poc abans del canvi de color al**

govern espanyol, Aznar i Francisco Camps van anunciar la gran velocitat València-Madrid per al 2007. Era viable?

—Era impossible. Quan vam arribar al ministeri no havien començat les obres i encara hi havia molts projectes sense acabar. Conec molt bé el ritme de treball i l'esforç que tants han seguit perquè la línia Madrid-València estiguera executada, pagada i conculsa abans de la fi del 2010. Ha estat un repte de què em sent molt satisfeta. El PP enganyà els ciutadans, com també han fet amb el transvasament de l'Ebre, el del Tajo-Segura i les dessaladores, que abans eren "les nuclears de la mar" i ara activen de colp.

—**Tenim gran velocitat amb Madrid, però no les connexions Xàtiva-Alcoi o Gandia-Dénia. I els trens entre València i Alacant són pocs i lents.**

—Hem fet una aposta indiscutible pel ferrocarril com a mitjà de transport: és

“Si haguérem dissenyat ara l’AVE, no hi hauria tantes estacions”

el més segur, el més eficient i el menys contaminant. Però no pots fer totes les inversions alhora, n’has de prioritzar algunes. Vam elaborar i presentar un estudi a València sobre l’impacte econòmic de l’alta velocitat i que ara es confirma: l’increment de passatgers entre Madrid i València ha fet desaparèixer la línia aèria que unia ambdues ciutats, i la productivitat és més gran perquè estalvia hores de viatge. Sobre els trens de rodalia, l’any passat vam presentar el pla de la Comunitat Valenciana, dissenyat per al període 2010-2020. Hi ha l’avantatge que tenim moltes poblacions conurbades, i això ens ha permès de dissenyar un pla del nord de Castelló fins el sud d’Alacant. Hem previst inversions en línies existents –algunes de les quals ja hem iniciat– i també de noves, com la que enllaçarà Alacant i Benidorm, que és prioritària.

—Ja hi ha un tramvia de la Generalitat, estrenat de fa poc, entre Alacant i Benidorm.

—És un tramvia turístic, no una infraestructura de transport que facilite als turistes el desplaçament des de l’aeroport. Benidorm és la capital turística per excel·lència de la nostra comunitat i no té unes connexions dignes amb l’Altet.

—No és més urgent la comunicació ferroviària entre Alacant i València?

—Els serveis dels trens existeixen segons la demanda.

—València i Alacant són les capitals de la tercera i quarta províncies més poblades de l’estat espanyol.

—Sí, però la distància que hi ha entre totes dues [180 km] fa que el cotxe siga més competitiu. És així. En tot cas, quan la velocitat alta arribe a Alacant, la distància amb València s’escurçarà molt.

—Hi ha un excés d’estacions de gran velocitat?

—Entenc que hom puga pensar que hi ha un excés d’estacions, però si l’AVE Madrid-València passa per Conca i per Requena, és lògic que s’hi ature. Conca té un gran potencial turístic, que encara no ha desenvolupat però que acaba de dissenyar un pla estratègic. A Requena passa igual: el cost addicional de l’estació fou de cinc milions d’euros. Cinc milions en una obra de vora 6.000! Ara cal que desenvolupe el turisme enològic, perquè Madrid és un mercat potencial de cinc milions de persones. Dit això, hi ha un excés d’estacions? Sí. Si haguérem dissenyat ara el mapa de l’AVE, no n’eixirien tantes. Però les tenim i cal aprofitar-les. El dels aeroports sí que és un excés indiscutible: no té sentit que cada capital en tinga un. Cal reflexionar-hi.

—El mapa espanyol és radial i Esperanza Aguirre ja ha avisat que Rajoy s’inclinarà pel corredor que “més convinga a Espanya”. Corre perill el que hauria d’unir l’arc mediterrani?

—Si governa el PP no podem estar tranquils. Quan governaven, no hi van donar suport, i la seua concepció d’Espanya és radial, mentre la nostra és enxarxada. Les declaracions de les presidentes madrilenya, manxega i aragonesa en defensa del corredor central són ben simptomàtiques, com també que el PP valencià ha perdut pes al si del partit. Nosaltres, en canvi, sempre hem defensat l’existència de cinc corredors. Espanya ha de tenir una amplitud de mires de país, ens hi juguem la connexió amb la resta d’Europa dels trenta anys vinents, i el PP considera que només n’hi ha d’haver una, la central. És un desfici!

—Hi ha diners per a fer-ne més?

—És clar. N’hi ha per a fer-los tots cinc: el central, el Lisboa-València, l’atlàntic, el cantàbrico-mediterrani –que enfortiria molt el port de Sagunt– i el mediterrani. Els estudis que hem fet ens recomanen d’executar-los tots alhora. De fet, he dirigit l’estudi financer que va demostrar-ho davant la Unió Europea. Caldrà una inversió anual de 7.000 milions d’euros, mentre el pressupost de Foment d’un any difícil com l’actual és d’11.000 milions. Es tracta de gestionar correctament els recursos de què disposem, com hem fet fins ara. No hi ha excuses, però desconfie del PP: no tenen el corredor mediterrani al programa i els qui més manen diuen que no. Els socialistes, per cert, hem invertit 10.000 milions d’euros al corredor mediterrani, del 2004 ençà, és a dir, un 30% del corredor, que ha permès la prioritziació que n’ha fet la UE.

—El coll d’ampolla entre Tarragona i Castelló encara hi és.

—Bé, hi fan obres, però és inconcebible que encara hi siga, hi estic d’acord.

—Si el PP governa i opta per executar exclusivament el corredor central, la UE li podria posar traves?

—Les normes europees ara són de caràcter obligatori. Qui no faça el corredor mediterrani i el altres quatre que hi ha aprovats de fa poques setmanes, tindrà problemes. Passa que el PP i nosaltres no som la mateixa cosa ni tenim la mateixa concepció de país ni prioritzem les mateixes infraestructures. Per als socialistes, és el moment del corredor mediterrani.

Victor Maceda